7/12788, 12790, 12791, 12630, 12631

**T.C.**
**DEVLET BAKANLIĞI**

**SAYI : B.02.0.007/00.600**
**KONU : Yazılı Soru Önergesi**

28.1.3./2006

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI**
**GENEL SEKRETERLİĞİNE**
**(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)**

**İLGİ:** **a)**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 14.03.2006 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-19233 sayılı yazısı.
**b)**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 14.03.2006 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-19094 sayılı yazısı.

İlgi (a) ve (b) yazılar ile Bakanlığıma gönderilen Adana Milletvekili Sayın N.Gaye ERBATUR, Bursa Milletvekili Sayın Kemal DEMİREL, Ordu Milletvekili Sayın İdris Sami TANDOĞDU, Antalya Milletvekili Sayın Nail KAMACI ve Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mehmet Vedat MELİK'e ait Yazılı Soru Önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

**Dağıtım:**
**Gereği :**
- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 5 Yazı (2'şer Nüsha)

**Bilgi :**
- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 5 Yazı

7/12791

ORDU MİLLETVEKİLİ SAYIN DR.İDRİS SAMİ TANDOĞDU'NUN
7/12791 NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

SORU 1 :

**Türkiye'de 6-17 yaşları arasındaki çocuklarımızın ne kadarı ekonomik bir işte çalışmaktadır? Bununla ilgili elinizde herhangi bir istatistiki bilgi var mıdır?**

CEVAP 1:

Türkiye'de 6-17 yaşları arasındaki çocukların ne kadarının ekonomik bir işte çalışması ile ilgili istatistiki verimiz bulunmamaktadır. Bu tür verilere Türkiye İstatistik Kurumu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışan Çocuklar Bölüm Başkanlığından istenebilir.

SORU 2:

**Çalışan çocukların sanayi, sokak ve tarım sektörlerine göre dağılımı nasıldır? Bu sayılarda, mevsimlere göre herhangi bir değişiklik söz konusu olmakta mıdır?**

CEVAP 2:

Çalışan çocukların sanayi,sokak ve tarım sektörlerine göre dağlımı ile ilgili veri bulunmamakla birlikte Genel Müdürlüğümüz sorumluluk alanı içerisinde sokakta yaşayan/çalıştırılan çocuklar ile ilgili çocuk ve gençlik merkezleri aracılığı ile 2005 yılı içerisinde ulaşılan çocukların sayısı 7837'dir.

Çalışan çocukların sektörlere göre dağılımı ile ilgili veriler Türkiye İstatistik Kurumu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışan Çocuklar Bölüm Başkanlığından istenebilir.

SORU 3:

**Çıraklığa başlama yaşının 15'e yükseltilmesi sonrasında; 15 yaşın altında çalışan çocukların sayısında bir azalma olmuş mudur? Bu konudaki rakamlarda nasıl bir değişme gözlenmiştir?**

CEVAP 3:

Çıraklığa başlama yaşının 15'e yükseltilmesi sonrasında, 15 yaşın altında çalışan çocukların sayısında bir azalma olup olmadığı ile ilgili istatistiki verimiz bulunmamaktadır.

Bu konuda, Bakanlıkların sorumluluk alanı içerisinde Milli Eğitim Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından istatistiki veriler istenebilir.

7/12791

**SORU 4:**

**Çalışan çocuk sayısının en fazla olduğu illerimiz hangileridir? Yoğunlaşmanın bu illerde olmasının nedenleri nelerdir?**

**CEVAP 4:**

SHÇEK Genel Müdürlüğü 1997 yılı itibariyle 1 Çocuk ve Gençlik Merkeziyle başlattığı hizmetlerini, 2006 Mart Ayı sonu itibariyle, 44 Merkez ile sürdürmektedir.Bu Merkezler aracılığı ile yapılan çalışmalarda sokakta çalışan çocukların en yoğun görüldüğü İller; İstanbul, Diyarbakır, Antalya,İzmir, Mersin, Adana, Gaziantep, Şanlıurfa, Ankara olarak belirlenmiştir.

Sokakta çalışan çocukların en yoğun bu İllerde görülme sebepleri;

- Bu İllerin yoğun göç alması ve buna bağlı çeşitli uyum sorunları,
- Yoksulluk,
- İşsizlik
- Terör ve teröre bağlı göç ve çarpık kentleşme,
- Aile parçalanması (boşanma veya ölüm),
- Ailenin eğitimsizliği (çocuk yetiştirmede bilgisizlik),
- Ailenin çocuğu ihmal ve / veya istismar etmesi,
- Aile içi şiddet (ailenin çocuğa şiddet uygulaması, anne – babanın birbirine şiddet uygulaması),
- Çocuğun sokakta çalışıp, para kazanmasını teşvik edici kültürel değerler,
- Sokağın çocuk için çekiciliği (geniş özgürlük, kolaylıkla yiyecek ve para bulabilmesi),
- Ailenin sosyal destek sistemlerinin zayıflığı,

olarak görülmektedir.

**SORU 5:**

**Çalışan çocuk sayısının fazla olduğu illerde yerel yönetimler ile ortak projeleriniz aracılığıyla, çalışan çocuk sayısını azaltma yönünde girişimleriniz oluyor mu?**

**CEVAP 5:**

Anayasamız, yasalar ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu açıkça, "çocuk ihmali ve istismarı konusunda ivedi tedbirlerin alınmasını öngörmektedir. Bu çerçevede 2828 sayılı Yasanın 3. maddesi (e) bendine eklenen 6. maddeyi ve 1997 yılında çıkan 572 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile sokakta yaşayan ve çalışan çocuklara hizmet vermek amacıyla hizmete açılan; "Çocuk ve Gençlik Merkezleri" eşler arası anlaşmazlık, ihmal, hastalık, kötü alışkanlık,

kalan ve sokakta çocuk ve gençlerin geçici süre ile rehabilitasyonlarını ve topluma yeniden kazandırılmalarını sağlamak amacıyla kurulan yatılı veya gündüzlü sosyal hizmet kuruluşları olarak tanımlanmıştır.

Mevcut 44 Merkezimiz aracılığı ile .2005 yılı içerisinde toplam ulaşılan çocuk sayısı 7837 olmakla birlikte Merkezlerimizde çocuklar birden fazla hizmetten aynı anda yararlanabilmektedir. Çocuklara götürülen hizmetlerin dağılımı;

- Hiç okula gitmemiş olup okula başlatılan çocuk sayısı 780,
- Okula devam eden çocuk sayısı 5084,
- Aile yanına dönmesi sağlanan çocuk sayısı 1899,
- Sosyal yardım alan çocuk sayısı 1348,
- Korunma altına alınan çocuk sayısı 81,
- Madde bağımlısı çocuk sayısı 528 olup, (bu çocuklar madde bağımlılığı tedavi ünitelerine yönlendirilmektedir.),
- Çeşitli mesleki çalışma ve sosyal hizmet müdahalelerine rağmen çocuğunu sokakta çalıştırmakta ısrar eden ve bu nedenle suç duyurusunda bulunulan aile sayısı 137,
- Ceza alan aile sayısı 123,
- Ayni nakdi yardımdan yararlanan 633'dür.

Söz konusu 44 Merkezde, 1997 yılından bu yana STK, yerel yönetimler, üniversiteler uluslararası kuruluşlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği protokolleri ile çalışmalar devam etmektedir.

Sokakta yaşayan/çalıştırılan çocukların, örgün eğitim veya mesleki eğitime dahil edilmeleri ve ailelerinin yanına veya kurum bakımına yönlendirilerek, eğitimini tamamlamış ya da iş sahibi gençler olarak rehabilitasyonlarının tamamlanması amacıyla, 5 Bakandan Oluşan Komitenin talimatları ile SHÇEK Genel Müdürlüğü'nce, yeni hizmet modeli hazırlanmış ve uygulamaya Başbakanlığın 2005/5 nolu genelge 25 Mart 2005 tarih ve 25766 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girerek konulmuştur. Çalışmaların takibi ve değerlendirmesi için İllerde değerlendirme toplantıları tüm sektörlerin katılımı ile yapılmaktadır. Bakanlardan oluşan komite çalışmalarını devam ettirmektedir.

Bu hizmet modeli sokakta yaşayan/çalışan çocukların yoğun olarak görüldüğü; Ankara, Antalya, Adana, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İzmir ve Mersin İllerinde uygulanmaktadır.

**SORU 6:**

**Eğitim çağında olmasına rağmen çalışmak zorunda bırakılan çocuklarımızın eğitimlerini sürdürebilmeleri için Bakanlığınızın ne gibi çalışmaları bulunmaktadır?**

**CEVAP 6:**

ILO Türkiye Temsilciliği ile SHÇEK Genel Müdürlüğü arasında imzalanan Protokol kapsamında, Hedeflenmiş 11 ilde, (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Çorum

7/12791

Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Şanlıurfa) sokakta çalışan çocukların iş yaşamından çekilerek eğitime yönlendirilmeleri ve risk grubundakilerin de çalışmaya başlamalarının engellenmesi amacıyla yeni bir proje 2005 yılında uygulamaya konulmuştur.

Proje ile, 6700 erkek ve kız çocuğa ulaşılacak, bunlardan 2700'ü halen içinde bulundukları Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimlerinden çekilirken, risk gurubunda kabul edilen kardeşlerden 4000'inin de çalışma yaşamına atılmalarının önlenmesi hedeflenmiştir.

Proje ile; Çocuk ve Gençlik Merkezleri aracılığı ile, sokakta çalışan çocukların, çalışma süreleri içerisinde bulundukları mekanlarda çalışmalar yürütülürken, Toplum merkezleri ile de, sokakta çalışan ve çalışma riski taşıyan çocukların yoğun olarak bulundukları mahallelerde, çocukların sokağa gitmelerini engelleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Proje çalışmaları devam etmekte olup bugüne kadar 1866 çalışma riski bulunan çocuğa ulaşılarak eğitime yönlendirilmiştir. 1270 çocuk ise çalışma hayatından çekilerek eğitime kazandırılmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Uluslar arası Çalışma Örgütü (ILO) işbirliğinde hazırlanan ve Avrupa Birliği finansmanında oluşturulan, Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimlerinin Ortadan Kaldırılması Projesi belirlenen yedi İlde uygulanacaktır. (Çankırı, Ordu, Kastamonu, Erzurum, Elazığ, Van ve Sinop) Bu proje Genel Müdürlüğümüzce de desteklenmektedir.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı